

VIÐMIÐUNARKVARÐI STÓR ÖKUTÆKI

Aukin ökuréttindi

C - C1 - D - D1- BE - C1E - D1E - CE - DE - Flokkur

Gildir frá 17. nóvember 2014

Kvarðinn segir til um hvernig villur eru metnar í akstursprófum.

Próftaki þarf að standast munnlegt próf í öryggisþáttum bifreiðar eða eftirvagns áður en hann gengst undir aksturspróf.

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
0. Æfingar A. Bakkað fyrir horn (XE, C, D) <u>eða</u> B. Bakkað í sveig (XE)	<ul style="list-style-type: none"> - Próftaki er ófær um að framkvæma æfingu - Farið yfir tímamörk - Alger vangeta í að bakka ökutæki í 5 tilraunum - Ekið á keilu eða keila felld 	<ul style="list-style-type: none"> - Erfiðleikar í bakki, t.d. árangur eftir 3-4 tilraun 	<ul style="list-style-type: none"> - Endurtekning á bakki eða árangur ekki fyrr en í 2. tilraun - Bíll aðeins skakkur í stæði eða lokastöðu eftir 1. tilraun. Villa fellur niður ef staðan er löguð
1. Beygjur	<ul style="list-style-type: none"> - Mjög víðar eða krappar beygjur sem valda verulegri hættu á árekstri - Beygt til vinstri af vinstri vegbrún á tvístefnugötu - Beygt yfir á rangan vegarhelming 	<ul style="list-style-type: none"> - Víðar eða krappar beygjur sem geta skapað hættu, t.d. að hluta inn á rangan vegarhelming að óþörfu - Numið staðar í miðeyju vegar í vinstri beygju að óþörfu - Ekki gætt sérstaklega að gangandi/hjólandi í hægri beygju - Ekið óvart upp á kant 	<ul style="list-style-type: none"> - Víðar eða krappar beygjur - ekki beinlínis hættulegar en viðvaningslegar - Beygt t.v. frá hægri vegbrún út úr einstefnugötu - Vinstri beygja ekki tekin frá miðlínu vegar - Bíll skakkur við miðlínu fyrir vinstri beygju - Ekið utan í kant - Ekið meðvitað upp á kant
2. Staða á akbraut*	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á röngum vegarhelmingi á móti umferð - Bil að næsta bíl undir 1 sek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið stöðugt of nálægt miðlínu, deililínu eða vegbrún - Rásandi aksturslag - Alvarleg villa er varðar framúrakstur - Ekið of nálægt öðrum ökutækjum til hliðar - Ekið ógætilega yfir blindhæð, við brýr eða mörk malbiks og malarvegjar - Hættuleg staðsetning eða of mikill hraði við mætingu - Bil að næsta bíl 1-2 sek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á deililínu eða of nálægt miðlínu eða vegbrún - Farið of utarlega í kant - Væg villa er varðar framúrakstur - Óheppileg staðsetning í almennum akstri* - Varúð ekki sýnd við ræsi og þrengingar - Bil að næsta bíl undir 3 sek.

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
3. Val akreina – akreinaskipti*	<ul style="list-style-type: none"> - Sveigt stöðugt milli akreina og sköpuð hætta fyrir aðra vegfarendur - Skipt um akrein í veg fyrir bifreið - Ekið á móti einstefnu eða þar sem akstur er bannaður - Ekið lengi á vinstri akrein þar sem tvær eru í sömu átt án sérstakrar ástæðu 	<ul style="list-style-type: none"> - Röng akrein valin miðað við akstursleið - Ólögleg akreinaskipti s.s. á óbrotinni línu milli akreina í sömu átt - Skipt milli akreina á gatnamótum - Akrein lengst til hægri ekki valin af tveimur eða fleiri beygjureinum eða við gatanmót* - Vinstri eða mið akrein of mikið notuð þegar eðlilegt er að vera á hægri akrein* 	<ul style="list-style-type: none"> - Óþörf akreinaskipti s.s. áður og eftir að ekið er um gatnamót - Vinstri eða mið akrein notuð þegar eðlilegt er að vera á hægri akrein*
4. Hraði*	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á meira en 15 km yfir hámarkshraða - Ekið á meira en 25 km undir hámarkshraða þegar ekkert mælir með því - Umferð tafin verulega með hægum akstri við góðar aðstæður* 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á milli 6-15 km yfir hámarkshraða - Ekið á milli 15-25 km undir hámarkshraða þegar ekkert mælir með því - Of mikill hraði miðað við aðstæður - Alvarleg villa í notkun að- og fráreina 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið á milli 1-5 km yfir hámarkshraða - Ójafn hraði, óöryggi með hraða - Væg villa í notkun að- og fráreina er varða hraðaminnkun og hraðaaukningu
5. Athygli - öryggi í akstri	<ul style="list-style-type: none"> - Mikið óöryggi akstri og athygli hættulega lítil - Engin athygli á hættum í umhverfinu - Blinda svæðið ekki athugað við akreinaskipti í þrjú eða fleiri skipti 	<ul style="list-style-type: none"> - Hliðarspeglar of lítið notaðir - Ekið án aðgæslu við þröngar aðstæður eða framhjá hópbifreið á biðstöð - Almennt óöryggi í akstri, hik og seinagangur - Blinda svæðið ekki athugað þegar nauðsyn krefur - Ekki gætt sérstaklega að gangandi/hjólandi við hægri beygju 	<ul style="list-style-type: none"> - Athygli lítil á umferð fyrir aftan eða til hliðar eða á hugsanlegum hættum - Speglar lítið notaðir til að fylgjast með nálægri umferð - Ekki lítið til hliðanna á gatnamótum þar sem próftaki á forgang
6. Ekið af stað – frágangur		<ul style="list-style-type: none"> - Þrjár eða fleiri aðgerðir rangar í frágangi - Drepið á vél með gír sem getur skapað hættu - Bílbelti gleymast eftir að hafa losað þau s.s. eftir að bakkað er - Ekið af stað frá vegbrún án aðgæslu 	<ul style="list-style-type: none"> - Ein til tvær aðgerðir rangar í frágangi - Startað í gír án þess að stíga á tengsli - Handhemill á þegar ekið er af stað* - Vantar að líta til hliðar <u>eða</u> að líta í spegil áður en ekið er af stað frá vegbrún

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
7. Forgangur – hægri regla*	<ul style="list-style-type: none"> - Svínað gróflega á vegamótum - Biðskylda ekki virt þ.e. ekki dregið úr hraða og aðgæsla sýnd 	<ul style="list-style-type: none"> - Varúð ekki sýnd við hægri forgang - öll tilvik umfram eitt tilfelli* - Svínað á aðra (sem eiga forgang) þ.e. að hafa forgang af öðrum 	<ul style="list-style-type: none"> - Forgangur tekin af öðrum - Varúð ekki sýnd við hægri forgang - fyrsta tilfelli - Hikað óþarflega lengi við gatnamót
8. Stöðvunarskylda*	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið viðstöðulaust án athygli út í umferð eftir að hafa numið staðar við stöðvunarskyldulínu - Stöðvunarskyldu ekki sinnt 	<ul style="list-style-type: none"> - Röng staðsetning á stöðvunarskyldu* 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið fram fyrir stöðvunarskyldulínu áður en numið er staðar* - Önnur aðfinnsluverð óskilgreind atriði við stöðvunarskyldu - Stöðvunarskyldu sinnt áður en komið er að línu*
9. Akstur um umferðarljós	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið yfir á rauðu á vegamótum eða gangbraut 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið gróflega yfir á gulrauðu - Ekið af stað um leið og gult ljós kviknar - Stoppað á grænu ljósi við gatnamót eða gangbraut - Ekið af stað áður en gatnamót hreinsast - Numið staðar á gulu þegar ætti að aka áfram og hraði er mikill á vegi og hætta skapast 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið yfir á gulu þegar ætti að nema staðar - Numið staðar á gulu þegar próftaki hefði átt að aka áfram - Ekið inn á vegamót þegar útséð er að komast ekki yfir áður en rautt kemur vegna hreinsunar gatnamóta - Ekið of snemma af stað, áður en grænt ljós kemur - Ekið fram yfir stöðvunarlínu áður en stöðvað er við vegamót
10. Ljós - þurrkur – miðstöð*		<ul style="list-style-type: none"> - Áberandi vankunnátta í notkun stjórnækja rúðupurrka og/eða miðstöðvar - Ekið með stöðuljós, þokuljós að óþörfu eða engin ljós - Stefnúmerki sleppt þar sem nota skal stefnuljós og hætta skapast - Röng notkun á stefnuljósi sem skapar hættu 	<ul style="list-style-type: none"> - Stefnúmerki sleppt þar sem nota skal stefnuljós* - Gleymt að taka stefnuljós af eftir beygju - Ekki kveikt á miðstöð þrátt fyrir móðumyndun - Vægari mistök í stjórn þurrku og miðstöðvar - Stefnuljós gefið of seint - Röng notkun á stefnuljósi - Röng notkun aðalljósa
11. Hringtorg*	<ul style="list-style-type: none"> - Svínað gróflega í eða við hringtorg 	<ul style="list-style-type: none"> - Skipt frá hægri akrein yfir á vinstri akrein þegar ekið er inn á hringtorg - Skipt frá vinstri akrein yfir á hægri akrein þegar ekið er út af hringtorgi enda varúðar ekki gætt - Skipt milli akreina í hringtorgi 	<ul style="list-style-type: none"> - Óheppileg akrein valin í hringtorgi miðað við ætlaðan útkeyrslustað* - Stefnuljósi til vinstri sleppt þegar ekið er fram hjá gatnamótum á ytri hring - Stefnuljós notað áður en ekið er inn í hringtorg án þess að aka út á 1. útkeyrslu

Akstursþættir	- 12	- 3	- 1
12. Aðgæsla v/gangandi eða hjólandi vegfarenda*	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið fyrir gangandi/hjólandi vegfaranda eða gróflega að honum 	<ul style="list-style-type: none"> - Röng staðsetning við gangbraut - Forgangur gangandi vegfarenda ekki virtur t.d. við gangbraut, gatnamót, hringtorg eða umferðarljós - Varúð ekki sýnd í návist barna að leik - Flautað að óþörfu á gangandi vegfarendur 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekið óhikað (hratt) yfir gangbraut án sýnilegrar aðgæslu (enginn viðstaddur) - Ekið of nálægt gangandi/hjólandi vegfaranda - Ekið án varúðar framhá búfenaði
13. Aksturslag – vistakstur*	<ul style="list-style-type: none"> - Harkalegur akstur t.d. hemlað snögg og rykk af stað (almennt) - Ófær um að taka af stað í brekku 	<ul style="list-style-type: none"> - Ítrekaðir erfiðleikar með stjórnþæki - Hastur akstur þ.e. rykk af stað og stöðvað snögglega eða ekið óvarlega um hraðahindranir og ójöfnur á vegi, einstök tilvik - Snúningur vélar langt yfir/undir vistakstursmörkum* - Bakrennsli sem veldur hættu á árekstri - Mótorgremsa ekkert notuð 	<ul style="list-style-type: none"> - Drepið á vél í akstri, umfram eitt skipti - Rangar eða óheppilegar gírskiptingar - Snúningur vélar almennt yfir/undir vistakstursmörkum* - Lestur umferðarljósa áfátt - Bíll látinn renna hlutlausum/staðið á kúplingu - Ómjúkur akstur - Fótur látinn hvíla á kúplingsfetti - Mótorgremsa lítið notuð
14. Stýrisgrip - seta undir stýri	<ul style="list-style-type: none"> - Önnur hönd á stýri (ítrekað) eða öryggisbelti ekki notað 	<ul style="list-style-type: none"> - Rangt stýrisgrip s.s. önnur hönd á stýri eða haldið laust með fingrum - Öryggisbelti ekki notuð í upphafi prófs eða eftir að stöðvað hefur verið (gleymska) 	<ul style="list-style-type: none"> - Röskun á stýrisgripi í beygjum t.d. krossun handa - Röng eða óheppileg stilling á sæti - Ekki setið rétt undir stýri
15. Farþegar - þjónusta – D1ff/Dff*	<ul style="list-style-type: none"> - Rangt staðarval s.s. þar sem bannað er að stöðva eða leggja - Ómjúkur akstur, skiptingar og hemlun harkalegar 	<ul style="list-style-type: none"> - Ekkert lítið í spegil eða fylgst með ástandi í bíl - Mjög kalt eða heitt í bíl - Veruleg vandræði við að leggja, þarf að snúa bíl við eftir að farþegar fara út - Slæm staðsetning, bíll skakkur eða illa komið fyrir í stæði eftir 3. tilraun - Ómjúkur akstur, hemlað harkalega oft en einu sinni 	<ul style="list-style-type: none"> - Sjaldan lítið í spegil og lítil athygli á atburðum í bíl - Slæm staðsetning þ.e. bíll skakkur eða illa komið fyrir í stæði - Slæmt staðarval s.s. þar sem óhentugt er að leggja - Bíll veldur óþarfa mengun við ferðamannastað* - Ökumaður fer ekki út og aðstoðar farþega - Hemlað harkalega
16. Tenging/aftenging eftirvagns*	<ul style="list-style-type: none"> - Próftaki ófær um að tengja/aftengja eftirvagn - Mjög mikilvægu öryggisatriði sleppt við tengingu eða aftengingu eftirvagns 	<ul style="list-style-type: none"> - Eitt eða fleiri röng atriði í frágangi eða tengingu eða aftengingu eftirvagns 	<ul style="list-style-type: none"> - Minniháttar frávik í frágangi eða tengingu eða aftengingu eftirvagns

Aksturspættir	- 12	- 3	- 1
17. Annað:*	<ul style="list-style-type: none"> - Mjög alvarleg tilvik í akstri sem stefnt hefur öryggi manna í hættu og eru ekki tilgreind í öðrum flokkum - Ekið á hluti eða að prófdómari þarf afstýra hættu 	<ul style="list-style-type: none"> - Aðfinnsluverð atriði sem ekki eru tilgreind í öðrum flokkum 	<ul style="list-style-type: none"> - Vægar athugasemdir sem ekki eru tilgreindar í öðrum flokkum
<p>+1 Heimilt er að gefa plús-stig að akstri loknum ef próftakinn hefur sýnt hæfni sem telst langt fram yfir þær kröfur sem gerðar eru til akstursins. Dæmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Athygli sérlega góð, t.d. þar sem aðrir eiga að veita forgang - Sérstök tillitssemi - Einstaklega mjúkur akstur – vistvænn akstur 			

* Nánari leiðbeiningar eru í skjali 6.5 í prófahandbók, *Leiðbeiningar SGS fyrir verkleg próf*